

Onthophagus medius

Kohorndyvel

Skalbaggar, Bladhorningar och ekoxbaggar

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nationellt utdöd (RE)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Scarabaeidae (bladhorningar), **Släkte:** *Onthophagus*, **Art:** *Onthophagus medius* - kohorndyvel (Kugelann, 1792) **Synonymer:**

Kännetecken

En 7,5-13 mm lång bladhorning med starkt kullrig och knubbig kroppsform och kraftiga grävben. Kroppen är svart med framkroppen m.el.m. starkt metalliskt grön- eller kopparglänsande, täckvingarna ljus gulbruna med oregelbundet spridda svarta fläckar, som ofta flyter samman till längsgående band.

Utbredning och status

Endast känd från Skåne, och med säkerhet endast belagd från en lokal, Esperöd nära Kivik i östra Skåne. Ej återfunnen efter 1900. Det föreligger även en gammal fynduppgift från Blekinge, men den är osäker eftersom beläggsexemplar saknas. Närmast i Danmark, för övrigt i Mellan- och Sydeuropa, västra Nordafrika, Iran, området kring Kaspiska havet, Baltikum och Ryssland. Rödlistad i Danmark och i Tyskland.

Ekologi

Lever i spillning på torr, öppen och sandig betesmark. Liksom hos övriga *Onthophagus*-arter gräver skalbaggen m.el.m. grunda gångar i marken under spillningshögen, vilka fylls med spillning. I dessa gångar läggs sedan äggen.

Hot

Hör tillsammans med *O. gibbulus*, *Geotrupes mutator* och *Heptaulacus testudinarius* till de dynglevande skalbaggar som redan under 1800-talet försvann ur den svenska faunan. Om anledningen till denna tidiga tillbakagång kan vi blott spekulera. Det skånska landskapet var dock som allra hårdast utnyttjat under 1800-talet, och möjligen kan det minskande betestrycket ha slagit särskilt hårt mot de mest värmekrävande arterna. Ett lägre betestryck leder nämligen till en tätare vegetationsstruktur med färre markblottor och ett mindre gynnsamt mikroklimat. Minskningen av arealen betesmark har dessutom huvudsakligen drabbat de magra, sandiga markerna.

Åtgärder

Arten är med all säkerhet redan försvunnen från landet.

Litteratur

Landin, B. -O. 1957. Bladhorningar. *Svensk Insektfauna* 9. Stockholm.
Ljungberg, H. 2002b. Notes on North European *Onthophagus* Latr. (Coleoptera: Scarabaeidae). *Ent. Tidskr.* 123: 35-49.

Författare

Rickard Baranowski 1995. Rev. Bengt Ehnström 1999, Håkan Ljungberg 2005. © ArtDatabanken, SLU 2005.